

ساختارگرایی

راهنمای اثر بخش در آموزش مهارت‌های

فنی و حرفه‌ای

مؤلف: لیلی فریدونی

سرشناسه	: فریدونی، لیلی، ۱۳۵۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: ساختارگرایی : راهبردی اثربخش در آموزش مهارت‌های فنی و حرفه‌ای/ مؤلف لیلی فریدونی.
مشخصات نشر	: تهران : مؤسسه خیریه آموزشی فرهنگی شهید مهدوی : مرکز آموزش نیروی انسانی شهید مهدوی، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۶۷ ص.؛ ۱۱ × ۲۲ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۸۵۲۲-۱۸-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۵۶ - ۵۹.
موضوع	: ساختارگرایی (آموزش و پرورش)
موضوع	: Constructivism (Education)
موضوع	: برنامه‌ریزی درسی
	: Lesson planning
رده بندی کتبی	: ۱۳۹۵ س۲/ف۴/۳/۱۵۹۰ LB
رده بندی دیوبی	: ۲۷۰/۱۵۲۲
شماره کتابخانه ملی	: ۴۴۲۵۹۹۲

خیابان ولیعمر، خیابان شهید فلاحی (زعفرانیه)، خیابان شهید آغاجازی، کوچه زنبق، کوچه مینا، کوچه دامن غربی
تلفن: ۲۲۴۳۵۵۵۰
www.mahdavischool.org info@mahdavischool.org

انتشارات

مؤسسه خیریه

آموزشی، فرهنگی شهید مهدوی

شناسنامه‌ی کتاب

عنوان : ساختار گرایی - راهبردی اثربخش در آموزش مهارت‌های فنی و حرفه‌ای

مؤلف : لیلی فریدونی

ناشر : مؤسسه خیریه آموزشی، فرهنگی شهید مهدوی

به سفارش : اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان تهران

با همکاری : مؤسسه آموزشی، فرهنگی پیام آوران شهید مهدوی

نوبت چاپ : اول

نوبت ویرایش : اول

سال چاپ : ۱۳۹۵

شمارگان : ۱۳۰۰ جلد

قیمت : ۶۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۸	مقدمه
۱۱	تاریخچه
۱۲	الگوها و روش های تدریس
۱۳	الگوی آموزش
۱۳	روش آموزش
۱۴	تفاوت الگو و روش آموزش
۱۵	روش کاربرد الگوی ساختارگرایی
۱۹	تعریف بدوی ساختارگرایی
۲۰	اهمیت الگوی ساختارگرایی
۲۰	مفاهیم اساسی الگوی ساختارگرایی
۲۱	۱- مفهوم ساخت
۲۱	۲- مفهوم ساخت دانش
۲۲	۳- مفهوم واقعیت
۲۳	مدل های الگوی ساختارگرایی
۲۳	الف- مدل چرخه ای سه مرحله ای یادگیری
۲۴	ب- مدل جرج گاگنون و مایکل کولی
۲۵	پ- مدل ساختن اطلاعات
۲۷	ت- مدل پنج مرحله ای 5E
۲۸	مراحل اجرای الگوی 5E
۲۸	۱- درگیر ساختن
۳۰	۲- کاوش

فهرست مطالب

۳۳	۳- تفسیر
۳۴	۴- تعمیم و توسعه
۳۶	۵- ارزشیابی
۳۸	نقش مربی در الگوی ساختارگرایی
۴۱	ویژگی‌های تدریس کارآمد
۴۱	چینش کارگاه ساختارگرایی
۴۲	تجهیزات کارگاه‌ها
۴۳	نقد الگوی ساختارگرایی
۴۳	رایای "آبی" ساختارگرایی
۴۳	الف- استفاد از دانش زمینه‌ای
۴۴	ب- رت‌آ در م‌توری
۴۴	پ- یادگیری، یاد خوردننده
۴۵	ت- یادگیری مشارکتی
۴۶	ث- یادگیری بر مبنای پرسشگری
۴۶	ج- یادگیری استنتاجی
۴۷	معایب الگوی ساختارگرایی
۴۸	طراحی آموزشی
۴۹	تحلیل مخاطب
۴۹	تحلیل هدف
۵۱	مدیریت زمان آموزش
۵۱	الگو و ابزار آموزشی
۵۳	ارزشیابی
۵۳	تنظیم فرآیند آموزش

فهرست مطالب

- ۵۴ تدوین طرح درس ساختارگرایی
- ۵۷ تعیین شیوه‌ی ارزشیابی
- ۶۰ توصیه‌هایی برای اجرای الگوی ساختارگرایی
- ۶۳ فهرست منابع
- ۶۵ ضمیمه
- ۶۶ نمونه طرح درس سالانه

مقدمه

آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در صدد تربیت نیروهای فنی و تخصصی برای بخش‌های مختلف اقتصادی هستند. نیروهایی که در فضای اقتصادی، حلقه‌ی واسطه بین کارشناسان خبره و کارگران غیرماهر قرار می‌گیرند. هدف کاربردی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای نسبت به آموزش‌های تنوریک دانشگاهی بیشتر سازی برای خوداشتغالی و ایجاد مهارت‌ها، متناوب به نیاز بازار اقدام است. بدون تردید، شیوه‌ی آموزش و انتقال مهارت‌ها در خودباوری و توانمندی افرادی که در مراکز فنی و حرفه‌ای مهارت‌ها را کسب می‌کنند نقش بسزایی دارد و مربیان باید به دانش روز در زمینه‌ی اصول و فنون آموزش مهارت‌ها به‌روز باشند.

الگوهای آموزش مانند ابزارهایی ضروری هستند که مربیان از آنها برای آموزش استفاده می‌کنند. انتخاب الگوی مناسب برای آموزش و اجرای مراحل و شیوه‌های آن به‌صورت اصولی و درست، موجب انتقال درست مهارت و کیفیت بخشیدن به یادگیری مهارت‌آموزان می‌شود. انتخاب الگوی آموزش، بستگی به ماهیت مبحث آموزشی دارد و گاه به صلاح دید مربی از چند الگو به‌صورت تلفیقی در آموزش یک مبحث استفاده می‌شود.

یکی از الگوهای پرکاربرد و بسیار مؤثر آموزشی، الگوی آموزش "ساختارگرایی"^۱ است. نظریه‌ی ساختارگرایی بر یادگیری وابسته به شرایط، موقعیت و فرآیند تأکید می‌کند. ساختارگرایان معتقدند جهانی که یادگیرنده تجربه می‌کند و می‌سازد (تعامل فرد و جهان) مهم است. آنها همچنین معتقدند که شیوه‌های مختلفی برای ساختن جهان وجود دارد و ممکن است معنا و دیدگاه‌های مختلفی برای هر واقعه و مفهوم وجود داشته باشد. بر اساس این دیدگاه، یادگیری مستلزم کسب اعتقادات درست درباره جهان خارج است.

ساختارگرایان معتقدند انسان نمی‌تواند مفهوم جدید و ناشناخته‌ای را بی‌آنکه سنگر آن که بتواند آن را با دانش پیشین خود که در ذهن دارد و از تجربیات واقعی او بدست آمده است، پیوند دهد؛ بنابراین آنها "یادگیری" را فرآیندی فعالانه و خاص ذهن هر فرد می‌دانند.

این الگو شیوه‌ی جدید و خلاقانه‌ای را در زمینه آموزش ارائه می‌دهد که می‌تواند جایگزین شیوه‌های سنتی آموزش شده یا مکمل آنها باشد. ساختارگرایی از پویاترین و کارآمدترین الگوهای فعال تدریس است که در بسیاری از مدارس دنیا در حال اجراست. مربیانی که از این الگو برای مهارت‌آموزی استفاده می‌کنند خود نقش هدایت‌گر و تسهیل‌کننده را دارند و طی مراحل اکتشافی، شامل: درگیرکردن،

کاوش، تشریح و تفسیر، توسعه و ارزشیابی، برنامه ریزی محتوای درسی را آموزش می‌دهند.

ساختارگرایی مدل‌های اجرایی مختلفی دارد که به طور اجمال به آنها اشاره می‌شود. کتاب حاضر به منظور آشنا ساختن مربیان با مراحل اجرای الگوی آموزش "5E" که یکی از پرکاربردترین مدل‌های آموزش ساختارگرایی است، نگاشته شده است و درصدد است با آموزش ساده و گام به گام این مدل و اجرای موفق آن در فرآیند مهارت‌آموزی، مربیان را راهنمایی کند.

نگارنده خود لازم می‌داند از حمایت‌های بی‌دریغ مؤسسه آموزشی فرهنگی پیام آوران شهید مهدوی در زمینه چاپ این کتاب ابرودانی نماید. از خواهر مهربانم خانم هما فریدونی نیز که با حوصله و سعه صدر از طریق بازخوانی و ویرایش محتوای کتاب، مرا یاری نمود سپاسگزارم.